

DOKUSUZ YÜZEYLER (NON WOWEN)

DOKUSUZ YÜZEYLER (NON WOVEN)

- ➔ Dokusuz yüzeyler, bir elyaf ağına nem, sıcaklık, hareket ve basınç uygulanarak oluşan, dokunmuş/örülmüş kumaşlar kadar sağlamlığa ve stabiliteye sahip olmaları için bir madde ile yapıştırılmaları gereken elyaf ağlarıdır.
- ➔ Dokusuz kumaşların yapıştırma metotları kimyasal, termal veya mekanik olabilir. Kullanılan tekniğe bağlı olarak elyaf paralel, çaprazlama veya gelişigüzel düzenlenmiş ağ şeklinde yayılabilir ve termoplastik reçine veya içe püskürtülen birleştirme maddeleri ile yapıştırılır.

-
- Tekstil yüzeylerde kullanılan iplikler, dokuma veya örme tekniklerinden birisi ile üretilerek bir mukavemet oluşturur.
 - Dokusuz yüzeylerde ise sadece lifler birbirine tutturularak bir ağ mukavemeti oluşturulur. Elyaftan üretilirler, iplik yapım aşaması atlanarak çeşitli yöntemlerle doğrudan elde edilen tekstil yüzeylerdir.

DOKUSUZ YÜZEYLERİN ÖZELLİKLERİ

- Her yönde esnek olma veya hiç olmama
- Patlama ve yırtılmaya karşı direnci yüksek veya zayıf olabilir
- Yıkama veya kuru temizlenebilme özelliğine sahip ancak o sırada tutumu değişebilir.
- Bir doku veya kenara sahip değildir.
- Kaçmaz veya iplik atmaz.
- Ağırlığında artma olmaksızın hacim özelliği vardır.
- Tek başlarına kumaş olarak veya dokuma ve örme ile diğer kumaşlar için taban olarak kullanılabilir.

DOKUSUZ YÜZEYLERİN OLUŞUMU

- Genel Olarak dört yapıdan oluşur.
- **1. Yüzey tabaka** : Üst Kısımı oluşturur.
- **2. Ara taban**: Bir veya birden fazla tabakadan oluşan dokusuz yüzeye destek olur.
- **3. Bağlama (yapıştırma maddesi)**: Yüzey tabakayla ara taban kısmını birleştirmek için kullanılan yapıştırıcı maddeler.
- **4. Zemin tabaka**: En alta aplike edilen veya yapıştırılan tabakadır. Dokusuz yüzeyi dış etkilerden koruyarak ömrünü uzatır.

DOKUSUZ YÜZEYLERDE (NON-WOVEN) ELYAF BİRLEŞTİRME YÖNTEMLERİ

- Dokusuz yüzey oluşumunda üç temel aşama vardır.
- 1-Ağ oluşturma
- 2-Ağ yapıştırma
- 3-Bitim işlemleri ile örneğın kaplama yüzey terbiye işlemleri ve laminasyon

ELYAFIN BİR ARAYA GETİRİLİP KENETLENMESİ YADA YAPIŞTIRILMASI İŞLEMLERİ

- 1. Kuru işlem
- 2. Elyaf çekiminden hemen sonra birleştirme işlemi
- 3. Su jetli birleştirme işlemi
- 4. Yaş işlem
- 5. Film halinde püskürtme işlemi
- 6. İğne ile birleştirme işlemi

DOKUSUZ YÜZEY ÜRETİM ÇEŞİTLERİ

- 1. Keçe
- 2. Flok kumaş
- 3. Tela, şerit ve bantlar

1. KEÇE VE KEÇECİLİK

Eski bir sanat olan keçecilik özellikle hayvancılığın yapıldığı bölgelerde daha gelişmiştir. Keçe; Afyon, Balıkesir, Bigadiç, Manisa, Kahramanmaraş, Turgutlu, Soma, Tire, Ödemiş, Bergama, Konya, Akhisar, Erzurum, Kars ve Urfa illerinde yaygın olarak üretilmektedir .

Eskiden ürünler tepme keçe tekniği ile yapılırken, günümüzde farklı teknikler yaygınlaşmıştır. “Islak keçe” ve “Kuru keçe” en sık kullanılan yöntemlerdendir. Islak keçe yapımı tepme keçe yapımı ile neredeyse aynıdır; ancak tepme keçe yapımında büyük atölyeye ve beden gücüne ihtiyaç duyulmaktadır.

KEÇE YAPIMI

Elyaf ağına nem, sıcaklık, hareketlilik ve basınç uygulayarak oluşan, birbiri içerisine girmiş elyaftan oluşan yeknesak keçeleşmiş tabakalara keçe denilmektedir.

Örneđin keçe, yün elyafı üzerinde bulunan pulcuklar; sıcaklık, nem, hareketlilik ve basınç ile iice geçerek sıkı bir yapı oluşturan ve oluştuğu elyafın çoğu veya tamamı sıkıca birbirine girmiş durumda olan dokusuz yüzeylere verilen isimdir.

Keeler yün veya yün gibi yüzeyi pulcuklarla kaplı elyaftan elde edilir. Keeleřmeye neden olan faktörler, ısı ve mekanik hareketlerdir. Yünde, pulcukların yerleşimine zıt yönde yapılan hareketlerde, pulcuk uçları açılmaya başlar ve elyaflar birbiriyle kenetlenerek keçeleşme ortaya çıkar.

KEÇENİN ÖZELLİKLERİ

- 1-İplik ve örgüler yoktur
- 2-Sökülmez
- 3-Giyside, dikiş ve kenar baskı işlemleri gerektirmez
- 4-Yüksek ısı yalıtım özelliği sebebiyle sıcak tutar
- 5-Belirli bir şekilde kesilebilir
- 6-Önceden verilmiş şeklini ve kalıbını korur
7. Kıvrılıp ezildiğinde eski haline döner
- 8- Elastikiyet ve esnekliği zayıftır
- 9- Kenarlardan atma, aşınma yapmaz
- 10- Sesi absorbe eder
- 11-Oldukça düşük germe mukavemeti ve aşırı esnetildiği takdirde eski şekline dönmeme eğilimi vardır.

DOKUSUZ YÜZEYLER (NON WOVEN) ÖRGÜLER

2-FLOK KUMAŞ

Elyaf parçalarının bir kumaş veya dokusuz yüzey üzerine, yapıştırıcı ile tutturulması işlemine floklama denilmektedir.

İki şekilde yapılır.

1. Mekanik titreşimle
2. Elektrostatik floklama

3- TELA VE BANTLAR

Dokusuz tekstil yüzeyleri bir çok alanda kullanılmaktadır. Dokusuz yüzeylerin ayakkabı üretiminde kullanıldığı yerler şunlardır.

- a) Takviye amaçlı telalar : Sayayı hazırlarken belli bir yüzeyi güçlendirmek için yapışkan veya solüsyon ile yapıştırılabilen kumaşlar kullanılır. Dolgunluk, tokluk ve hacim sağlayan ara kumaş tabakasıdır.
- b) Şeritler: Tela ile aynı amacı taşır. Çeşitli enlerde (kalınlık) rulo halinde satılır. Ayakkabının ağız ve dikiş yerlerinde kullanılır.

BİRLEŞİK (YAPIŞTIRILMIŞ, BAĞLANMIŞ) KUMAŞLAR

KAŞE KUMAŞLAR

En az birisi tekstil kumaşı olan iki yüzeyin birbirine bir yapıştırıcı ya da bir veya her iki komponentin (bileşen) yapıştırıcı özelliği ile sıkı sıkıya yapışmış olduğu iki tabakadan oluşan kumaştır.

LAMİNE KUMAŞLAR

Laminasyon metodunda kaşeleşme işlemindeki yapıştırıcının yerini sünger almıştır. Köpükle lamine edilmiş materyal genellikle birbirine yapıştırılmış üç katmadan oluşur; yüzey kısmı, orta köpük tabakası ve arka kumaş (genellikle asetat kumaş yada naylon triko).

LAMİNE KUMAŞLARIN ÖZELLİKLERİ

- Yüzü oluşturan kumaşa hacimlilik verir.
- Kumaşı güçlendirir.
- Yüzü oluşturan kumaşı stabilize eder.
- Giyim eşyası tasarımının biçimini ve silüetini muhafaza eder.
- Zayıf bir kumaşın tutum, görünüş ve performansını iyileştirir.
- Isıtıcı özellikleri olan kumaş oluşturur.
- Yüzü ve arkası termiye edilmiş görünümlü kumaş oluşturur.
- İki veya daha çok katlı kumaş oluşturur.

3. SIVAMALI (KAPLAMALI) KUMAŞLAR

- Dokuma keçe veya örme bir taban kumaşın bir yüzüne veya her iki yüzüne bir madde emdirmek, kaplamak, örtmek, püskürtmek veya baŐka bir yöntemle kapatılarak oluŐturulan kumaŐlara sivamalı kumaş denir.

SIVAMALI KUMAŞLARIN ÖZELLİKLERİ

- Kumaşın gözeneklerini kapatarak su geçirmezlik sağlar
- Su geçirmez,hava geçirmez kumaş oluşturur
- Madensel mahlüller kullanarak çok parlak kumaş oluşturur.
- Kumaşa yumuşaklık ve katlanabilme özelliği verir
- Yıpranmayı azaltır
- Soğuk havada gevrekleşebilen ve soğuk tutan kumaş oluşturur.

4.PLASTİK KUMAŞLAR, FİLM KUMAŞLAR

Termoplastik ve termosetting reçinelerden oluşan saydam veya ışık geçirmez sentetik dokusuz yüzeylerdir.

- Ayakkabı üretiminde fort ve bombe yapımında kullanılmaktadır.
- Ayrıca saya ve astar gereci olarak da görülmektedir.

5.ALKANTARA KUMAŞLAR

Yüksek Pazar değeri olan kaliteli japon velur, süet veya suni deri görünümünde özel patentli non-women kumaştır. İtalya'da üretilir. Saya yapımında kullanılmaktadır.

KAYNAKLAR

- AKPINARLI Feriha ve BALTACI İsmail; (2015, 8–10 Ekim) **“Şanlıurfa Tepme keçelerindeki Motif Özelliğinin İncelenmesi”**. 3. Uluslararası Halk Kültür Sempozyumunda Sunuldu, Ankara.
- ÇELİKER, Deniz. (2011), **“Geçmişten Günümüze Türklerde Keçecilik Ve Keçe Yapımında Yeni Teknikler”**. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi ART_E Kasım 2011– 8. 1-22
- Gürcüm, H.B. (2013). **Tekstil Malzeme Bilgisi**. Kerasus Yayınları, 1. Basım.